

gleva lligada que branques).

No s'ha pogut aclarir bé què eren ni en què consistien les *tasques de la mar*, de què sovint ens parlen els nostres textos marins de l'E. Mj. Que en tot cas no és tracta de *TASCA*, en el sentit abstracte de 'feina a fer', és evident pels contextos, cosa que encara no prova que no pogués ser una acc. derivada d'aquest mot en un sentit com 'petita drassana destinada a fer-hi treballs urgents (d'arromballar, carenar etc., naus)', i llavors el mot pertanyeria a aquell article; però encara que consti que s'hi feien tals obres més o menys sovint, tenim proves, d'altra banda, que el mot, en si, designava, més aviat, un paratge de constitució mineral (qui sap si defensat amb blocs de tapàs etc., ço que ja ens conduiria de la banda del *TASCONIUM* plinià i de la *tasca* gascona). En tot cas el sentit definit pel *DAG.* correspon més aviat a això últim: «barra d'arena a l'entrada d'un port»; «*tascha*: per barra dins mar», Aversó, *Torcimany*, 185.17; i alguns docs. semblen indicar una barra tèrria, arranjada per atacar-hi i arromballar-hi naus.

Ultra el doc. de 1390 que en cita *AlcM*, ja el tenim repetidament en la *Crònica* del Cerimoniós; «els hòmens nostres, destres en la mar, meteren dita nau dins les *tasques*, prop lo monestir dels frares menors» (343); l'almirall de Castella, veent que ells estaven aquí més per lur dan e desonor --- manà tirar tot l'estol fora de les *tasques* e --- collaren totes les naus, per fer vela ---», *Cròn.* (ed. Pagès, p. 353.24 = Bof., 344); també p. 252 (§ 23.13). «Les dites cinc naus de genoveses --- passaren per la plage de --- Ciutat, après dinar, affermant alguns que anaven per pendre 2 navetes de viscaïns qui-ls fugiren e-s meteren per les *tasques*; e les dites naus de genoveses passaren ---» a. 1453 (*Ardits* II, 184).

En les lleis entorn del «Consolat»: «Com, sobre aquesta paraula *plage*, posada en lo privilegi del Consolat de la Mar --- sia moltes vegades qüestió e debat en los juhís ---; com alguns entenen que les *tasques de la mar* sien dita *plage*, e altres que lo loc on se constitueixen e fan les naus --- e altres la riba o ffas de la aygua --- lo Sr. rey declara --- que *plage* sia dita no solament dins la mar, mas encara dins la dita riba --- de la fas de la aygua tro al mur», a. 1390; «Concloent lo dit Concell de Cent --- que la lotge de mercaders --- degués --- fer socors --- a la dita construcció o fàbrica de moll o port, de peccúnies --- segons ja en temps passat, quant se principià e obrà lo mol o port, en la *tasca* de la dita *plage* ---» a. 1477; «galeres dues carregades de mercaderia no partissen de la platja de Bna., ans fossen portades dins les *tasques* --- a les quals [galeres] anaren lo defenedor y lo algtzuir --- y en la una se-ls féu resistència ---» a. 1601 (amb referència a un de 1458): *Consolat*, ed. Moliné, pp. 334, 336, 326.

El mot *taskos* portat pels celtes fins a l'Àsia Menor i amb aquesta forta descendència hispano-occitana (però no francesa ni alpina ni italiana) fou gàllic i igualment pogué ser hispano-cèltic, però això no és dir que fos cèltic en si. El cas és que els celtòlegs ca-

llen sobre la seva etimologia (res no ens diuen Pok., *IEW*, Weisgerber, HSchmidt etc.); i realment no se li veu parentela raonable dins les llengües neo-cèltiques; p. ex. l'irl. *tais* no s'hi mostra gens aff pel sentit ('bla, tou') ni s'hi acosta gaire per la forma (car junt amb l'antic *TAXI-MAGULUS*, suposa *TAKST-*, Pok., *IEW*, 1055); encara menys podem relacionar-hi l'irl. ant. *tāsc* 'anunci' o gaèl. *taise* 'penyora', 'tresor', no tant ja pel sentit sinó perquè sabem prou que aquí *to-* no és més que un preverbi, contret ben secundàriament (Pok., *IEW*, 898.13; Pedersen, *Vgl. K. Gr.* II, 1619).

Cert que els NPP de l'Antiguitat, que ja he assenyalat com a testimonis antics del mot, presenten més d'un cop composició amb elements netament cèltics. *Tasgodunum* (Whatmough, *Dial. Anc. Gaul.* 46, que hi ajunta un *Tasgius*, on també deu haver-hi *sk > sg*, i crec que hi ha variant *Tascodunum*, ib., 80, p. 75), té el *-dunum* cèltic palès; aquell *-ITASC-* mutilat, que he citat dels grafits de Perestortes (Rosselló), és versemblant que estigui per *APITASCUS* (Holder, II, 1745; H. Schmidt, *ZCeltPh.* xxvi, 132), i en aquest bé sembla haver-hi el pan-indoeuropeu preverbi *EPI/OP-*,³ però la conservació de la *-P-* suposaria sorotàptic, no pas cèltic; ja és més dubtós que tingui gaire relació amb això un *apitascudem* assenyalat per Whatmough, p. 114, car és ben incerta la trad. «gold dust»: conjectural, arbitrària o potser simplement imprecisa.

No obstant, sigui això com vulgui, encara que tals coses es trobessin segures, en abundor, no bastarien per convence'ns de la celticitat fonamental del mot: des d'antic compregué tothom que en el cèltic de les Gàl·lies hagué d'haver-hi, sobretot en el vocabulari, forta barreja de substrat, indoeuropeu en part, i encara, tant o més, pre-indoeuropeu: els treballs de Pokorny i de Weisgerber n'han multiplicat les proves.

Ara bé aquí tenim el *TASCONIUM* ibèric de Plini. Reconeguem que en si no és una prova conclouent d'iberisme, però aquesta dada més aviat ens ha de fer pensar en les moltes explotacions minerals de la part més ibèrica d'Hispania. I en aquest sentit és conclouent la forma *TALSCU-* o *TALSCO-* d'una gran quantitat de noms propis trobats en les inscripcions ibèriques, protovasconiques i tartèssies, i aplegats per Schmolz (*ZVglSprfg.* LXXVI, 286). Els grups del tipus consonàntic *-Isk-* *-rsd-* i semblants, són indicatiu inequívoc d'iberisme (*BOLSCAN > OSCA*, *ILERSDA > ILERDA* etc.). Dono, doncs, per segur que en *TASCÓ* i tot el seu grup hi ha, en definitiva, un origen ibèric, o si es vol protohispanic, que es transmeté al cèltic de Gàl·lia, i que, almenys en la major part dels casos, passà al romànic directament, més que per transmissió cèltica.

DERIV.: *Tasconer* tr. 'posar tascons per reforçar', «tapar bé los forats, juntures y esquerdes de les bótes, cossis etc.» [Lab. 1840], 'clavar tascons per esberlar': «ab unglots de diable, ganxuts, altres n'arrancan, / barruers empernant-s'hi, dels puigs ab tremolor, / y a cops de peu, a falla de mall, los esvorancon, / ab pedres *tasconant-los*, a tall d'estellador», *Atl.* VI, 48d. *Tasconer* adj.: lletres *tasconeres* 'cuneiformes' (*DAG.*) *Tasconera* [OPou, «DE LA PARET Y VOCABLES DE EDI-